

КАФЕДРА НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Виконавська (концертна) практика

Освітній ступінь
Спеціальність
Освітня програма

Бакалавр
025 Музичне мистецтво
«Народні інструменти:
«Балалайка», «Гітара»,
«Домра», «Цимбали»

Курс	1-2
Семестр	1-3

Статус

Цикл-професійної і
практичної підготовки

ECTS	1,5
Годин	45
Практичні	14,5
Самостійна робота	30,5

Семестровий контроль

Залік

Інформація про викладача

ПІБ	Матвійчук Любов Дмитрівна в. о. професор, завідувача кафедри народних інструментів
Профіль викладача	
e-mail	domra.info@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Метою курсу «Виконавська практика» є професійна підготовка всебічно розвинутих, висококваліфікованих фахівців, які повинні оволодіти практичними вміннями та навичками професійного виконавства, необхідними для подальшої діяльності музиканта в якості артиста-інструменталіста (соліста), артиста-ансамбліста та артиста оркестру народних інструментів. Предметом курсу «Виконавська практика» є зміст та організація виконавської, зокрема, сольної, ансамблевої діяльності майбутнього викладача, артиста ансамблю, оркестру народних інструментів.

Підготовка фахівців музично-виконавського профілю – одна з провідних функцій Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, що забезпечує виконання музики перед слухацькою аудиторією. За роки навчання у вузі студент повинен отримати навички не тільки бездоганно володіти інструментом, а вміти це винести на різноманітну аудиторію. Тому першочерговим завданням курсу виконавської практики є надання можливості студенту отримати кваліфікацію концертного виконавця, для участі у концертах, в період навчання та після закінченні академії.

У процесі проходження курсу «Виконавська практика» пропонується вирішення наступного комплексу вмінь та навичок: «стрибок» на шляху до

самостійності, оригінальності індивідуального інтерпретаторського мислення при бездоганності володіння технологією виконання. Оволодівши цим комплексом у індивідуальній виконавській роботі в галузі концертного виконавства; студенти мають навчитися: долати «творче хвилювання», пов'язане з психологічним бар'єром перед виступом; отримати практичні виконавські навички на основі застосування знань, набутих емпіричним шляхом у свого викладача з фаху та підкріплених теоретико-методичною базою суміжних дисциплін; застосування ефективних методів концертно-організаційної роботи; пошук індивідуального виконавського стилю.

Для більш ефективної комунікації з метою розуміння структури навчальної дисципліни та засвоєння матеріалу використовується електронна пошта, Viber, Zoom.

Перелік тем

Тема 1. Виявлення рівня професійної підготовки та творчих уявлень студента.

Тема 2. Складові якісного прочитання авторського тексту та опанування фактури музичного твору на етапі його розбору.

Тема 3. Робота над аплікатурою з метою досягнення артикуляційної та інтонаційної виразності звучання.

Тема 4. Типовість та особливості форми твору, що вивчається.

Тема 5. Специфіка виконання барокової доби.

Тема 6. Виконавське втілення стилю, жанру та індивідуального художньо-образного змісту твору.

Тема 7. Конкретні завдання для самостійного опрацювання студентом навичок раціонального та творчого відношення до вирішення конкретних виконавських задач.

Тема 8. Робота над фактурою, як комплексом засобів музичної виразності.

Тема 9. Активізація артистичних та творчих якостей студента, його особистого вкладу у виконання програми.

Тема 10. Самостійне опрацювання (читання з листа) різних за стилями та жанрами творів.

Тема 11. Виявлення специфіки комплексу засобів музичної виразності в сучасній музиці.

Тема 12. Виховання у студента художнього смаку, естетичного відчуття, гармонічного поєднання інтелектуального та емоційного ставлення до виконавського процесу як необхідних умов для розкриття його творчої особистості, набуття осмисленої виконавської волі та невимушеної артистичності.

Тема 13. Оволодіння культурою звуковидобування у сучасній музиці.

Тема 14. Вміння визначити стильові особливості виконуваного твору.

Тема 15. Вміння знаходити у звуковидобуванні виражальну специфіку та відповідні стилю рішення, розвиток тембральних уявлень.

Форми та технології навчання

Практичні заняття, самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу MOODLE.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього
-------	------------------------------	--------

		%
1.	Практичні завдання	50
2.	Самостійна робота	40
3.	Залік	10
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

Студент з оцінкою 90-100 балів «Відмінно» (A) повністю розкрив свої природні виконавсько-сценічні дані: бездоганне виконання програми, яке демонструє оволодіння технічними і художньо-образними завданнями, відсутність будь-яких недоліків, переконлива інтерпретація найрізноманітніших стилів і жанрів, виявляє образно-художнє мислення, виконавську експресію і волю, точно передає драматургію твору.

Також на оцінку можуть впливати і суб'єктивні чинники, як працездатність, позитивна мотивація навчання, рівень складності програми, темп неухильного творчого зростання, конкурсні відзнаки та досвід виступів на значних сценах.

Студент з оцінкою 75-89 балів - «Добре» (BC) достатньо розкрив свої виконавсько-сценічні дані, володіє технічними, художніми і артистичними прийомами виконання, досить майстерно володіє інструментом, виявляє образно-художнє мислення і виконавський темперамент.

Студент з оцінкою 60-74 бали «Задовільно» (DE) недостатньо добре володіє виконавсько-інтерпретаторськими навичками, має проблеми з опануванням окремими технічними складностями або вмінням швидкого, міцного і довготривалого запам'ятовування музичного твору.

Оцінку 35-59 балів «Незадовільно» (FX) отримують студенти, які недостатньо розкрили свої виконавські можливості, але мають можливість повторного складання.

Оцінку 1-34 бали «Незадовільно» (F) отримують студенти, які не відповідають жодному з вищезазначених критеріїв.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Репертуарний список

У програмах фахових класів по інструментам (домра, балалайка, гітара, цимбали).

ЛІТЕРАТУРА :

Балалайка

1. Андрющенков. Начальное обучение игре на балалайке. - Я: Музыка, 1983
2. Андреев В. Вальсы для балалайки с фортепиано
3. Блинов Е. О системе условных обозначений в нотной записи для балалайки. - Свердловское Средне-Уральское книжное изд-во, 1986
4. Галахов В. Искусство балалаечников Дальнего Востока. - М.: Сов. композитор, 1982
5. Зажигин В. Гитарные приемы в игре на балалайке. - М.: ГМПИ им. Гнесиных // Музыкальная педагогика и исполнительство на русских народных инструментах, 1984
6. Нечепоренко П., Мельников В. Школа игры на балалайке. -М.: Музыка, 1988
7. Шалов А. Основы игры на балалайке. - Л.: Музыка, 1970 Баян, акордеон

1. Алексеев І. Методика викладання гри на баяні. - К.: Муз. Україна, 1957
2. Бай Ю. Теоретические основы совершенствования внутренней структуры музыкально-игровых движений баяниста. - К.: Консерватория, рукопись
3. Власов В. Методика работы баяниста над полифоническим произведением. - М.: Всесоюзный методический кабинет по учебным заведениям искусств и культуры.
4. Давидов М. Теоретичні основи перекладення інструментальних творів для баяну- К.: Муз. Україна, 1977
5. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяниста (підручник). - К.: Муз. Україна, 2004 ;
6. Липс Ф. Искусство игры на баяне. - М.: Музыка, 1986
7. Обертюхин М. Проблемы исполнительства на баяне. - М.: Музыка, 1989
8. Паньков В. Гами, тризвуки, арпеджіо для вибірного баяну. — К.: Муз. Україна, 1982
9. Ризоль М. Принципы применения пятипальцевой аппликатуры на баяне. — М.: Сов. композитор, 1977
10. Ризоль М., Яшкевич И. Школа двойных нот для баяна. - К.: Муз. Украина, 1989
11. Самитов В. Творческая направленность процесса совместной деятельности педагога и студента как условие становления личностных качеств музыканта-исполнителя. - К.: Консерватория, рукопись, 1992
12. Шаров В. Расширение музыкально-выразительных возможностей баяна в его электронной модификации. - К.: Консерватория, рукопись, 1992
13. Шахов Г. Игра по слуху, чтение с листа и транспонирование в классе баяна. - М.: Музыка, 1974
14. Ястребов Ю. Основы баянной аппликатуры. - Владивосток: Изд-во Дальневосточного университета, 1984
15. Яшкевич И. Особенности освоения полиритмики в процессе обучения баяниста. - М.: ГМПИ им. Гнесинных, 1980. // Вопросы профессионального обучения баяниста

Гітара

1. Вольман Б. Гитара и гитаристы. – М: Музгиз, 1961
2. Вольман Б. Гитара в России. - Л.: Музыка, 1968
3. Вайсборд М. А. Сеговия и гитарное искусство XX века. - М.: Сов. композитор, 1989
4. Газарян С. Рассказы о гитаре. — М., 1987
5. Красный В. Технические возможности русской семиструнной гитары - М.: Сов. композитор, 1963
1. Лысенко Н, Михеев Б. Школа игры на четырехструнной домре. - К.: Муз. Украина, 1989, 152 с.
2. Лысенко Н. Методика обучения игре на домре. - К.: Муз. Украина, 1990, 88 с.
3. Гелис М, Вольская Т. Методика обучения игре на домре. -/ Свердловск, 1988, 79 с
4. Бортник Є.О. Струнный інструментарій Слобідської України / в минулому і сучасному. // У зб.: Музична Харківщина, 1992, / с. 191-205
5. Свиридов Н. Основы методики обучения игре на домре. -Л.: Музыка, 1968, 76 с.
6. Смаловская Г.В., Зеленин В. М. Скрипичные штрихи и способы исполнения их на домре. - Минск: 1981, 25 с.
7. Михайленко Н. Методика преподавания игры на гитаре. – К., 2003
8. Михайленко Н., Фан Динь Тан. Справочник гітариста – К., 1998

Домра

1. Лысенко Н., Михеев Б. Школа игры на четырехструнной домре. – К.: Муз. Украина, 1989, 152 с.
2. Лысенко Н. Методика обучения игре на домре. - К.: Муз. Украина, 1990, 88 с.
3. Матвійчук Л. Методичні основи формування виконавської майстерності домриста. - К.: 2005
4. Матвійчук Л. Школа мастерності кобзиста. - К.: 2005

5. Геліс М., Вольская Т. Методика обучения игре на домре. – Свердловск, 1988, 79 с.
6. Бортник Є.О. Струнний інструментарій Слобідської України в минулому і сучасному.// У зб.: Музична Харківщина, 1992, с. 191-205
7. Свиридов Н. Основы методики обучения игре на домре. – Л.: аловская Г.В., Зеленин
8. В.М. Скрипичные штрихи и способы исполнения их на домре. – Минск: 1981, 25 с.

Цимбали

1. Агратіна Г. Українські цимбали – здобутки і проблеми / НМАУ ім. П. І. Чайковського, 1998/
2. Асаф'єв Б. Музична форма як процес/М.1952/
3. Баран Т. Концертні цимбали: історико-теоретичний та виконавський підходи /Київ, 2003/
4. Григоренко А. З історії українських цимбалів /НМАУ ім.П.І.Чайковського,1998/
5. Давидов М. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста/Муз.Україна,1997/
6. Давидов М. Народно-інструментальна культура України /НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005/
7. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах/ НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2005/
8. Давидов М. Проблеми збереження та розвитку академічного народно-інструментального мистецтва України /НМАУ ім.П.І.Чайковського,2008/
9. Ida Tarjani – Iozef Falka Cimbalom iskola. 1967 Editio Musica Budapest
10. Незовибатько О. Школа гри на українських цимбалах /К., Мистецтво, 1966/
11. Овчарчин В. Цимбалісти та їх історичний внесок у розвиток і становлення цимбалів в Україні /НМАУ ім.П.І.Чайковського,1999/
12. Пшеничний Д. Аранжування для народних інструментів /К., Музична Україна, 1980